

Kursbeskrivning för Civilrätt A (22,5 hp)

Allmänt om kursen

Innehåll och målsättning

Civilrätt A (22,5 hp) är en obligatorisk kurs inom ramen för Juristprogrammet och Filosofie kandidatexamen i rättsvetenskap vid Stockholms universitet. Civilrätt A inleder och läses som en del av studierna under den andra terminen. Kursen är den enda obligatoriska kursen inom ramen för juristprogrammet med särskild inriktning mot central förmögenhetsrätt. Den utgör den första kursen inom ramen för det så kallade civilrättsåret (kurserna Civilrätt A–D samt Associationsrätt).

Civilrätt A syftar till att förmedla grundläggande kunskaper om den centrala förmögenhetsrätten, det vill säga skadeståndsrätt, allmän respektive speciell avtalsrätt, fordrings- och skuldebrevsrätt, sakrätt samt allmän förmögenhetsrätt. Inom ramen för kursen diskuteras även rättsområdets sociala, ekonomiska och internationella aspekter. Civilrätt A behandlar olika rättsliga aspekter såvitt avser lös egendom. Vad som gäller för fast egendom studeras under termin tre i civilrätt D. Den övergripande målsättningen med Civilrätt A är att kursen ska ge kunskaper och färdigheter som studenten behöver för att förstå och för att tillämpa den centrala förmögenhetsrätten. Kursen ska även ge studenten en systematisk överblick över den centrala förmögenhetsrätten, grundläggande insikter i den civilrättsliga metoden och träning i juridisk problemlösning. Studenten ska även få insikt om rättens förhållande till det omgivande samhället. I kursen ingår även internationella perspektiv och europarättsens inflytande på den centrala förmögenhetsrätten berörs. Kursen ger även en god grund för studenter som önskar fördjupa sig i ämnet genom att läsa vidare på specialkursnivå.

Kursen innehåller följande kursmoment:

Skadeståndsrätt: Allmänna regler och principer om skadestånd i utomobligatoriska förhållanden, regler inom särskilda skadeområden.

Allmän avtalsrätt: Personrätt; avtals ingående, tolkning, ogiltighet och jämkning, fullmakt, avtalsskrivning; samt avtalsvillkors-, konkurrens- och marknadsföringslagarnas betydelse för avtals ingående och tillämpning.

Speciell avtalsrätt: Särskilda avtalstyper, konsumentskydd och gemensamma principer för kontraktsrätten.

Skuldebrevsrätt: Skuldebrev, värdepapper och enkla fordringsförhållanden.

Sakrätt: Statiskt skydd, omsättningsskydd, borgenärsskydd samt grundläggande insolvensrätt

Allmän förmögenhetsrätt: Övergripande och ämnesöverskridande frågeställningar

Förväntade studieresultat

Kunskap och förståelse

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa kunskap i och förståelse för centrala förmögenhetsrättsliga frågeställningar samt hur dessa påverkar livsbetingelserna i samhället, och
- visa kännedom om vissa internationella förmögenhetsrättsliga frågeställningar och hur förmögenhetsrättsliga problem löses i andra rättsordningar

Färdighet och förmåga

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- visa förmåga att med hjälp av relevanta civilrättsliga metoder tillämpa och tolka förmögenhetsrättsliga regler samt bedöma förmögenhetsrättsliga problem, och
- visa förmåga att systematiskt, kritiskt och självständigt identifiera, formulera och analysera centrala förmögenhetsrättsliga frågeställningar.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna:

- bedöma förmögenhetsrättsliga frågeställningar med hänsyn till samhälleliga frågor.

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar, gruppövningar, seminarier och avtalsförhandlingsspel.

Föreläsningarna ger introduktioner till skilda delar av den centrala förmögenhetsrätten men också om rättsområdets historiska bakgrund och dess samhälleliga funktioner samt om språkriktighet och hur juridiska texter utformas.

Syftet med *gruppövningarna* är att på grundval av studenternas kunskaper om juridisk metod och materiell rätt utveckla studenternas kunskaper i att identifiera och att lösa problem inom de ämnesområden som kursen behandlar, samt att ge träning i juridisk analys och argumentation.

Gruppövningarna ska även ge studenterna ytterligare insikt i juridiska metodfrågor. De bygger på problembaserat lärande och innehåller kortare genomgångar av olika ämnesavsnitt, genomgång och diskussion av rättsfall samt av övningsuppgifter. Till varje gruppövningstillfälle ska studenten förbereda sig genom att läsa upp till fem rättsfall. Vid gruppövningen ska studenten kunna redogöra för rättsfallen och kunna analysera och diskutera rättsfallen. Studenten bereds härigenom möjlighet att reflektera över den centrala förmögenhetsrättens roll i samhället och betydelse för det dagliga livets händelser. Till vissa gruppövningstillfällen finns det även övningsuppgifter för att träna studenterna i problemlösning.

Kursen innehåller även tre *seminarier*, i vilka de förmögenhetsrättsliga perspektiven breddas och fördjupas samt ett elektroniskt *avtalsförhandlingsspel*, där studenterna tränas i att inta ett mer partsinriktat perspektiv på den centrala förmögenhetsrätten. Seminarierna och avtalsförhandlingsspelet är en del av kursens examination vilket innebär att de är obligatoriska. Dock medges en frånvaro på ett av de tre seminarierna. Poäng ges för aktiv närvaro (avtalsförhandlingsspelet 2 poäng och vardera seminarium ger 2 poäng).

Stor vikt på kursen läggs även på skriftlig framställning, innefattande det juridiska språket. Kursen innehåller därför skriftliga övningar och avslutas med en uppsats. (se mer om uppsats nedan)

Närmare om kursens uppbyggnad

De olika kursmomenten

Skadeståndsrätt. Detta kursmoment behandlar allmänna regler och principer om skadestånd i utomobligatoriska förhållanden. Här behandlas också de regler som gäller inom särskilda skadeområden såsom trafik-, miljö- och produktskador.

Allmän avtalsrätt. Detta kursmoment behandlar vad som generellt gäller för olika avtal oberoende av avtalstyp med undantag för köp av fast egendom och liknande. I detta kursmoment behandlas även personrätt, vad som gäller för att fysiska personer ska kunna vara bärare av och själva kunna ge upphov till rättigheter och skyldigheter. Vad som gäller om avtals ingående och att avtal kan uppkomma på ett flertal olika sätt behandlas, liksom taktiker för avtalsskrivning. Även att rättshandlingar kan företas genom annan på grund av fullmakt eller annan partsbindning behandlas. Vidare behandlas rättshandlingars ogiltighet och jämkning av avtal, tolkning av rättshandling och avtal samt de allmänna reglernas applikation på standardavtal, liksom övervakning av avtalsinnehåll genom avtalsvillkors-, konkurrens- och marknadsföringslagarna.

Speciell avtalsrätt. Detta kursmoment behandlar de särskilda avtalstyperna. Med detta avses att ett visst handlade rättsligt kvalificeras som tillhörande en särskild avtalstyp. Här behandlas köp och byte av lös egendom, arbete på annans egendom inkl. byggtreprenad, hyra av lös sak, immateriella tjänster, benefika avtal, kreditavtal, borgen och försäkringsavtal. Vidare behandlas olika gemensamma principer för kontraktsrätten såsom kontraktsbrott, påföljder vid kontraktsbrott, reklamation, risken för prestationen och riskens övergång, konsumentskydd och avtalade ansvarsbegränsningar.

Skuldebrevsrätt. Detta kursmoment behandlar skuldebrev, värdepapper och enkla fordringsförhållanden. Här berörs utöver grundläggande fordringsrättsliga frågor särskilt rättsverkan vid överlåtelse av skuldebrev och fordringar inklusive invändningsrätt, kvittning och legitimationsfrågor.

Sakrätt. Detta kursmoment behandlar det sakrättsliga skyddet avseende lös egendom vid bristande fångeskedja vid omsättning (godtrosförvärv), bibehållen och förvärvad äganderätt vid en motparts betalningsoförmåga samt sakrättsliga problemställningar rörande säkerhetsrätter. Även frågeställningar om förmånsrätt vid obestånd samt grundläggande insolvensrätt behandlas.

Allmän förmögenhetsrätt. Här behandlas förmögenhetsrättsliga, övergripande och ämnesöverskridande frågeställningar samt olika rättsinstitut som inte behandlats under tidigare kursmoment, såsom rådigheten vid samäganderätt och annan gemensam rätt, direktkrav, förhållandet mellan rätt till redovisning och avtalsbrott, inom- och utomobligatorisk anspråkskonkurrens, förhållandet mellan vite och skadestånd, obehörig vinst, värdeersättning och tjänst utan uppdrag, krav p.g.a. prestation till fel mottagare, underdebitering eller överdebitering, och preskription. Kursavsnittet fungerar också som en tillämpning och fördjupning av tidigare avsnitt.

Uppsats

Allmänt

Efter den skriftliga tentamen (salstenta) kommer studenten att skriva en kortare enskilt författad uppsats. Studenten kommer att slumpmässigt tilldelas ett (1) uppsatsämne inom något av de på kursen behandlade rättsområdena. Det kommer att finnas fyra (4) olika uppsatsämne, och tilldelningen kommer att ske efter den skriftliga tentamen (salstenta). Studenten kommer att ha ca en vecka på sig att utforma uppsatsen i enlighet med särskilda uppsatsinstruktioner varefter uppsatsen skall lämnas in för kamratbedömning i Canvas (se nedan). Varje student skall därefter läsa och ge kamratrespons på sammanlagt tre andra studenters uppsatser utifrån särskilda kamratbedömningskriterier (se särskilda uppsatsinstruktioner). Efter kamratbedömningen kommer allmän uppsatsfeedback (dvs. ej enskild) att ges av uppsatsexaminerande lärare vid ett föreläsningstillfälle varefter den slutliga uppsatsen lämnas in och slutligt bedöms (se schema). Uppsatsen kommer då att bedömas godkänd eller underkänd. Uppsatsen är ett obligatoriskt moment vilket innebär att en godkänd uppsats är en förutsättning för att kunna få kursbetyg.

Fullgjorda obligatorier, inkl. uppsats får tillgodoräknas under fyra terminer (inräknat terminen när obligatoriet fullgjordes).

Närmare om uppsats

Uppsatsämnen:

Uppsatsämnena tilldelas slumpvis efter den skriftliga tentamen (salstenta). Det kommer att finnas fyra (4) olika ämnen i något av de på kursen behandlade rättsområdena.

Inlämning av uppsats för kamratbedömning:

En dryg vecka efter att uppsatsmomentet inletts (se schema) ska uppsatsen vara klar och lämnas in i särskild inlämningsmapp i Canvas för kamratbedömning. Inlämning för kamratbedömning är obligatorisk vilket innebär att det krävs för att få godkänt på uppsatsmomentet vilket krävs för att erhålla kursbetyg.

Kamratbedömning: Varje student tilldelas slumpvis tre (3) uppsatser från andra studenter att bedöma utifrån särskilda kamratbedömningskriterier (se särskilda uppsatsinstruktioner). Till fylles utförd kamratbedömning är obligatorisk vilket innebär att det krävs för att få godkänt på uppsatsmomentet vilket krävs för att erhålla kursbetyg.

Inlämning av uppsats för lärarbedömning (examination): En dryg vecka efter kamratbedömningen (se schema) ska uppsatsen i sin slutliga version vara klar och lämnas in i särskild inlämningsmapp i Canvas.

Bedömning och kommentarer: Uppsatsen bedöms och erhåller skriftliga kommentarer av examinerande lärare. Uppsatsen bedöms med G (godkänt) eller U (underkänd). Plagiatmisstanke anmäls. Bedömningen rapporteras i Canvas.

Uppsatsens utformning

Uppsatsen ska omfatta maximalt sex (6) A4-sida och bedömningskriterierna för att erhålla godkänt på uppsatsen är:

- fakta,
- analys och metodinsikt,
- språk,
- formalia.

Närmare riktlinjer och råd om uppsatsens utformning och innehåll anges i de särskilda uppsatsinstruktionerna (se kurshemsidan i Canvas).

Internationella och komparativa inslag på kursen

Internationella och komparativa inslag förekommer på kursen. Avtalsrättens internationella harmonisering är ett återkommande och integrerat inslag under föreläsningarna i allmän avtalsrätt och kontraktsrätt. Vid föreläsningarna berörs bl.a. att utländska rättssystem kan ha andra principer för avtals ingående, formkrav och vad som krävs för att avtal ska uppkomma än vad som gäller enligt svenskrätt.

Samverkan med det omgivande samhället

Kursen syftar till att ge förståelse för rättsreglernas sociala och ekonomiska aspekter och ge förståelse för hur rättsreglerna utgör instrument för beteendepåverkan och konfliktlösning i samhället.

Förhållandet till andra kurser och utbildningen i stort

Kursen bygger främst på kurserna Juridisk introduktionskurs och Europarätt men även på kursen Statsrätt. Till kursen Juridisk introduktionskurs finns en direkt koppling genom att kurslitteraturen i allmän avtalsrätt är gemensam för de båda kurserna. Till kursen Europarätt finns kopplingen till EU:s påverkan av den svenska förmögenhetsrätten. Juridisk metod är ett viktigt inslag i hela juristprogrammet och målet är att under Civilrätt A ge studenterna fördjupade kunskaper och färdigheter i juridisk metod, med särskild betoning på analys avrättsfall.

Krav för deltagande i undervisningen

Registrering

En student som avser att läsa en kurs ska vara registrerad senast andra kursdagen.

Omregistrering

Omregistrering på kursen görs främst av kursadministratören.

Avregistrering

Studenter som av olika anledningar inte avser att läsa kursen måste avregistrera sig inom tre veckor efter kursstart. Detta görs via studentkontot under aktuell kurs på www.mitt.su.se/. Detta är av stor vikt då ni på så sätt räknas som förstagångsregistrerade när ni registrerar er nästa gång och därmed är garanterade en plats i gruppundervisningen. Sista datum för tidigt avbrott beräknas från måndagen i den vecka som kursen startar och tre veckor framåt. Sista dag är alltid en söndag.

Obs! Avregistreringar kan få konsekvenser för din rätt att erhålla studiemedel.
Kontakta CSN för mer information!

Gruppindelning

För att kunna anmäla dig till en grupp i Canvas måste du vara registrerad på kursen. De studenter som inte har läst kursen tidigare har förtur till undervisningen och får välja en plats i en grupp först. Tiden för registrering anges på kurshemsidan. För omregistrerade finns det möjlighet att delta i gruppundervisningen endast i mån av plats samt efter principen "först till kvarn".

Förberedelser inför undervisningen

Föreläsningar. Ta med relevant lagtext till alla föreläsningar. I vissa fall ligger föreläsarens powerpointpresentation på kurshemsidan.

Seminarier och gruppövningar. Ta med relevant seminarie-/gruppövningsmaterial och lagtext till undervisningen. Förbered deltagandet i seminariet/gruppövningen genom att studera kurslitteratur enligt vad som anges i läsanvisningarna till respektivetillfälle. Läs noga igenom de rättsfall som är föremål för behandling vid respektive tillfälle.

Studenterna ska kunna redogöra för de rättsfall som behandlas vid undervisningstillfället.

Avtalsförhandlingsspel. Ta del av de anvisningar som gäller för övningen i avtalsförhandling .

Examination

Examinationsmoment

Examination sker genom

- obligatorisk och aktiv närvaro vid seminarierna,
- deltagande i avtalsförhandlingsspelet,
- författande av uppsats,
- utförd kamratbedömning, och
- skriftlig tentamen (salsskrivning).

Studenten kan få upp till 8 poäng för avtalsförhandlingsspel (2 poäng) och för seminarier (6 poäng, dvs. 2 poäng/seminarium). Dessa poäng får tillgodoräknas vid den skriftliga tentamen, som i sin tur kan ge maximalt 30 poäng. Sammanlagt kan följaktligen 38 poäng erhållas.

Sammanläggning av dessa extrapoäng och det skriftliga tentamensresultatet sker oavsett om studenten är underkänd eller godkänd vid tentamen. Förvärvade poäng för övriga obligatorier inräknas i tentamensresultatet under två år från det att studenten genomgått de obligatoriska momenten. Därefter måste obligatorierna göras om om inte dispens medges efter ansökan.

Den skriftliga tentamen består av tre frågor à 10 poäng utspridda över kursämnena. För godkänt resultat vid tentamen krävs att poäng erhålls på samtliga frågor. Det är därför inte att rekommendera att hoppa över något ämnesavsnitt av kursen, för att i stället koncentrera sig på övriga ämnesavsnitt. Kursledningen meddelar normalt sett inte i förväg vilka lärare som skriver frågorna till de olika delarna på tentamen.

Tillträde till examination

För tillträde till tentamen krävs att studenten är registrerad på kursen.

Anmälan till tentamen

Tentamensanmälan ska göras i Ladok senast 10 kalenderdagar före dag för tentamen. Anmälan till tentamen förutsätter registrering på kursen. Studenter som inte anmält sig kan inte beredas plats på tentamen. Alla studenter har rätt att istället för ordinarie betyg få betyg enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan. Student som önskar betyg enligt denna skala måste dock anmäla detta till kursadministratör minst fem arbetsdagar före den skriftliga tentamen. Finns behov av extra åtgärder i samband med tentamen på grund av funktionsnedsättning ska detta anmälas till kursadministratör (se nedan under Funktionsnedsättning).

Handlingar som ska medtas vid tentamen

Till tentamen ska godkänd legitimation medtas. Som godkänd legitimation räknas körkort, pass och id-kort med aktuell giltighetstid. Som godkänd legitimation räknas även högst tre månader gammal polisanmälan som anger att tentandens id-handling är stulen eller förlorad. Även utländska identitetshandlingar godkänns, företrädesvis pass och id-kort.

Tillåtna hjälpmedel och ordningsregler

Vid tentamen tillämpas examinationsalternativ 3. Information om de olika examinationsalternativen samt de ordningsregler som gäller vid tentamen finns på Juridiska institutionens hemsida. Förekomsten av otillåtna hjälpmedel samt brott mot ordningsreglerna kan föranleda en anmälan till universitetets disciplinnämnd. Disciplinnämnden, som leds av rektor, kan besluta om varning eller avstängning från studierna.

Betygskriterier

För kursen tillämpas följande betygskriterier:

AB (Med beröm godkänd)

- Har mycket god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett mycket bra sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.

Ba (Icke utan beröm godkänd)

- Har i huvudsak god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt.
- Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.

B (Godkänd)

- Har godtagbar insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Identifierar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett godtagbart bra sätt.
- Lösningarna på problemen är i huvudsak korrekta. Ställningstaganden är dock ofta mindre väl motiverade.

U (Underkänd)

- Ett eller flera tillkortakommande finns som innebär att studenten inte når upp till de krav som anges för betyget B.

Betygskriterier enligt den målrelaterade sjugradiga betygsskalan

A (Utmärkt)

- Har utmärkt insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar samtliga rättsliga problem i förelagda uppgifter på ett utmärkt sätt.

- Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.

B (Mycket bra)

- Har mycket god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett mycket bra sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en stringent och rättsligt relevant argumentation.

C (Bra)

- Har god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt.
- Ställningstaganden är väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.

D (Tillfredsställande)

- Har i huvudsak god insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen.
- Identifierar och formulerar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett bra sätt.
- Ställningstaganden är i huvudsak väl motiverade med en rättsligt relevant argumentation.

E (Tillräckligt)

- Har godtagbar insikt om strukturen och principerna på de sakområden som behandlas under kursen, även om en del brister och missförstånd finns.
- Identifierar de flesta rättsliga problemen i förelagda uppgifter på ett godtagbart bra sätt.
- Lösningarna på problemen är i huvudsak korrekta. Ställningstaganden är dock ofta mindre väl motiverade.

Fx (Otillräckligt)

- Mindre brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

F (Helt otillräckligt)

- Större brister föreligger innebärande att studenten inte uppnår samtliga de krav som anges för betyget E.

Begäran om omprövning

Begäran om omprövning lämnas på särskild blankett till kursadministratören. Läs och följ anvisningarna på blanketten noga samt bifoga en kopia på tentamen.

Funktionsnedsättning

Allmänt

Stockholms universitet erbjuder olika pedagogiska stödformer för personer med varaktiga funktionsnedsättningar. Stödet som erbjuds beror på den enskildes situation och är till för att underlätta studierna. Målet är att alla studenter ska ha en möjlighet att studera på lika villkor.

För att ta del av stödet som erbjuds måste du göra en ansökan. Detta gör du genom att logga in i systemet Nais via länk på studentavdelningens hemsida och fylla i webbformuläret. För att fullfölja ansökan måste du bifoga ett intyg som bekräftar en varaktig funktionsnedsättning. Du hittar hemsidan via Stockholms universitet > Utbildning > Studera med funktionsnedsättning > Ansök om stöd och anpassningar. När ansökan är mottagen kontaktas du av studentavdelningen för att boka ett personligt möte.

Du som har beviljats stöd ska sedan ta kontakt med din institutions kontaktperson och lämna in det intyg som studentavdelningen utfärdar. Kontaktperson vid Juridiska institutionen är studierektor Viktoria Pettersson, tfn: 08-16 13 04 eller e-post: viktor.pettersson@juridicum.su.se.

Examination

Observera att du **senast 3 veckor** före varje examinationstillfälle måste meddela kursadministratör att examination med stöd ska genomföras så att eventuella extra åtgärder kan vidtas. Om anmälan inkommer senare kan institutionen inte garantera att examinationen kan genomföras såsom önskas. Observera också att tentamensanmälan måste ske på sedvanligt sätt senast 10 kalenderdagar före tentamen. Notera också att för stödåtgärder som löper över hel kurs (t.ex. anteckningshjälp) eller mer ingripande åtgärder (t.ex. dela upp tentamen) måste du i god tid men senast vid kursstart kontakta aktuell kursadministratör och meddela att du önskar dessa stödåtgärder.

Studentinflytande och kursutveckling

Samtliga studenter uppmanas att fylla i en elektronisk blankett för kursutvärdering i slutet av kursen. Kursutvärderingen har stor betydelse för kvalitetssäkring av kursens innehåll och pedagogiska upplägg. Kursen förändras och utvecklas kontinuerligt, och de synpunkter och idéer som framförs i kursutvärderingen övervägs alltid noga.